

Studium Carpatho-Ruthenorum 2025

Medzinárodná letná škola

rusínskeho jazyka a kultúry – 13. ročník

Prešovská univerzita v Prešove, 8. 6. – 28. 6. 2025

Studium
Carpatho-Ruthenorum
2025

Prešovská univerzita v Prešove
Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín
Ústav rusínskeho jazyka a kultúry
Ul. 17. novembra 1
080 01 Prešov, SLOVAKIA

Medzinárodná letná škola rusínskeho jazyka a kultúry – 13. ročník

Prešovská univerzita v Prešove je jedinou univerzitou v Slovenskej republike, na ktorej sa realizuje výučba **akreditovaného bakalárskeho, magisterského a doktorandského študijného programu rusínsky jazyk a literatúra**, gestorom ktorej je **Ústav rusínskeho jazyka a kultúry**. Vďaka jeho 3-týždennému vzdelávaciemu projektu **Studium Carpatho-Ruthenorum – Medzinárodná letná škola rusínskeho jazyka a kultúry** Prešovská univerzita je zároveň jedinou univerzitou na svete, ktorá zareagovala na záujem domácich a zahraničných záujemcov o takúto formu výučby rusínskeho jazyka a v súčasnosti pripravuje **trinásť ročník** tohto medzinárodného projektu.

Cieľom projektu je nadobudnutie, respektíve prehĺbenie komunikačnej kompetencie v rusínskom spisovnom jazyku a rozšírenie poznatkov z oblasti karpatskorusínskej histórie, kultúry, literatúry, etnografie.

1. Oslavy 10. výročia SCR v kaštieli v Hermanovciach (2019)
2. Lekcia rusínskeho jazyka
3. Ukážka ľudového remesla (tkáčstvo)
4. Karpatská drevená cesta; grécko-katolícky drevený chrám v obci Uličské Krivé (UNESCO)
5. Tradičná rusínska dedina – skanzen v Starej Ľubovni
6. Návšteva rusínskej základnej školy v obci Klenová
7. Tradičná rusínska svadba v Tichom Potoku
8. Prof. Dr. Paul Robert Magocsi (Kanada) a rusínska speváčka Mária Mačoškóvá
9. Kultúrny program – Anna Servická a skupina Dribna
10. „Bisidujme po rusyňský“ – večer rusínskej konverzácie

Studium Carpatho-Ruthenorum 2025

Medzinárodná letná škola rusínskeho jazyka a kultúry – 13. ročník

Prešovská univerzita v Prešove, 8. 6. - 28. 6. 2025

Prešovská univerzita v Prešove je jedinou univerzitou v Slovenskej republike, na ktorej sa realizuje výučba **akreditovaného bakalárskeho, magisterského a doktorandského študijného programu rusínsky jazyk a literatúra**, gestorom ktorej je **Ústav rusínskeho jazyka a kultúry**. Vďaka jeho 3-týždennému vzdelávaciemu projektu **Studium Carpatho-Ruthenorum – Medzinárodná letná škola rusínskeho jazyka a kultúry** Prešovská univerzita je zároveň jedinou univerzitou na svete, ktorá zareagovala na záujem domácich a zahraničných záujemcov o takúto formu výučby rusínskeho jazyka a v súčasnosti pripravuje **trinásty ročník** tohto medzinárodného projektu.

Medzinárodná letná škola rusínskeho jazyka a kultúry je určená pre:

- každého, kto má záujem učiť sa rusínsky spisovný jazyk a spoznať históriu a kultúru karpatských Rusínov,
- stredoškolskú a vysokoškolskú mládež,
- osoby nad 18 rokov.

Cieľom projektu je nadobudnutie, resp. prehĺbenie komunikačnej kompetencie v rusínskom spisovnom jazyku a rozšírenie poznatkov z oblasti karpatorusínskej histórie, kultúry, literatúry, etnografie.

VYUČOVACÍ PROCES

Proces edukácie na letnej škole sa realizuje v priestoroch Prešovskej univerzity, ul. 17. novembra č. 1. Zabezpečujú ho vysokoškolskí profesori, fundovaní slavisti a špecialisti v oblasti karpatorusistiky zo Slovenska, Ukrajiny, USA a Kanady.

Vyučovací proces pozostáva z intenzívneho kurzu rusínskeho jazyka a histórie karpatských Rusínov a z kurzu etnografie karpatských Rusínov. 13. ročník SCR bude obohatený o niekoľko prednášok z karpatskorusínskej literatúry v anglickom jazyku. Celkovo vyučovací proces zahŕňa:

- 20 hodín rusínskej histórie v anglickom a rusínskom jazyku, t. j. 2 hodiny denne,
- 30 hodín rusínskeho jazyka v anglickom a rusínskom jazyku, t. j. 2 hodiny denne,
- 10 hodín etnografie Rusínov v anglickom a v rusínskom jazyku,
- 4 hodiny karpatskorusínskej literatúry v anglickom a v rusínskom jazyku,
- konverzačné cvičenia v neformálnych priestoroch, skupinách a situáciách, t. j. mimo vyučovacích priestorov univerzity (podľa programu).

Tí absolventi, ktorí absolvujú minimálne dve tretiny vyučovacích hodín z každej disciplíny, získajú stanovený počet kreditov a zároveň Certifikát o absolvovaní Studium Carpatho-Ruthenorum 2025.

KURZ DEJÍN KARPATSKÝCH RUSÍNŮV

Lektori: **doc. Volodymyr Fenyh, CSc.**, Užhorodská univerzita, Ukrajina,
prof. Dr. Paul Robert Magocsi, Torontská univerzita, Kanada

Kurz je zameraný na históriu Karpatskej Rusi a karpatských Rusínov od najstarších čias až po súčasnosť.

KURZ RUSÍNSKEHO JAZYKA

Lektori:
PhDr. Kvetoslava Koporová, PhD., univ. doc., Prešovská univerzita v Prešove, Slovensko,
Mgr. Nathan Marks, Ph. D., Oklahomská univerzita, USA

Kurz je zameraný na získanie a prehĺbenie jazykových kompetencií v rusínskom spisovnom jazyku. Pozostáva z teoretickej a praktickej časti. Teoretická časť je zameraná na získanie vedomostí z oblasti systémovej štruktúry rusínskeho jazyka. Praktická časť je zameraná na ovládnutie rusínskeho jazyka slovom a písmom. Kurz bude rozšírený o konverzačné cvičenia v neformálnych priestoroch, skupinách a situáciách, t. j. mimo vyučovacích priestorov univerzity.

KURZ RUSÍNSKEJ ETNOGRAFIE

Lektori: **doc. Mgr. Valerij Paďak, CSc.**, Prešovská univerzita v Prešove, Slovensko
Mgr. Katarína Babčáková, PhD., Národné osvetové centrum, Slovensko

Kurz je zameraný na niektoré oblasti etnografie karpatských Rusínov: ľudové piesne, hudbu, zvyky, tradície...

PREDNÁŠKY O RUSÍNSKEJ LITERATÚRE

Lektori: **Assoc. Prof. Dr. Nicholas Kupensky**, Akadémia leteckých síl USA,
doc. Mgr. Valerij Paďak, CSc., Prešovská univerzita v Prešove, Slovensko

Prednášky predstavujú nový uhol pohľadu na minulosť a súčasnosť karpatskorusínskej literatúry.

SPRIEVODNÉ AKCIE

Súčasťou letnej školy je sprievodný program, ktorý sa realizuje vždy v popoludňajších hodinách a počas víkendov. Jeho obsahom je:

- prezentácia rusínskych tradícií, folklóru a kultúrno-spoločenského života Rusínov na Slovensku,

- prezentácia rusínskej ľudovej architektúry a kultúry, návšteva kultúrno-historických pamiatok (múzeá, skanzeny, drevené chrámy),
- večer rusínskej literatúry,
- divadelné a filmové večery,
- tvorivé dielne (výroba kraslíc, spev, tanec),
- exkurzie po Prešove a okolí, do regiónov severovýchodného Slovenska, kde žijú Rusíni, a do zahraničia,
- účasť na vyučovacom procese v rusínskej základnej škole.

UBYTOVANIE A STRAVOVANIE

Účastníci letnej školy budú ubytovaní v štandardných dvojposteľových izbách s pripojením na internet Študentského domova PU v Prešove na ul. 17. novembra č. 11 v Prešove v blízkosti vysokoškolského areálu. Stravovanie bude zabezpečené v jedálni Študentského domova na ul. 17. novembra č. 13. Študenti majú k dispozícii spoločnú kuchynku s chladničkou a práčkou. V blízkosti vysokoškolského areálu sa nachádzajú predajne potravín, drogerie, reštaurácie, internetové kaviarne, kníhkupectvá, novínové stánky, lekáreň, autobusová zastávka.

CENA A ADMINISTRATÍVNY POPLATOK

Cena trojtýždňového pobytu na letnej škole je stanovená na 1 800 €, resp. 2 000 USD. V cene je zahrnutý vyučovací proces, ubytovanie, stravovanie (raňajky, obed, večera), doprava a sprievodcovský výklad počas exkurzií, vstupné do múzeí, skanzenov, drevených chrámov, divadla.

Zájemcovia o letnú školu sú povinní v stanovenom termíne zaplatiť **administratívny poplatok** (ktorý sa nevracia) vo výške 100 €, resp. 100 USD.

Cestovné na letnú školu, t. j. cestu do Prešova a naspäť, si účastníci hradia sami.

Ak žiadate o štipendium, vyplňte prosím elektronickú prihlášku. Žiadosť o štipendium sa podáva spoločne s prihláškou, v ktorej uvediete dôvod, pre ktorý žiadate o štipendium, a tiež Vašu motiváciu pre prihlásenie sa na Letnú školu.

DÔLEŽITÉ TERMÍNY

Závazné prihlášky na Studium Carpatho-Ruthenorum 2025 sa prijímajú **online** najneskôr do **1. apríla 2025**. Pre prihlásenie sa je potrebné vyplniť a odoslať registračný formulár, ktorý nájdete na: <https://www.unipo.sk/cjknm/hlavne-sekcie/urjk/ls/2025/sk/>

Prešovská univerzita v Prešove
Ústav rusínskeho jazyka a kultúry
Ul. 17. novembra 1
080 01 Prešov
Slovenská republika

Administratívny poplatok (100 €, resp. 100 USD) je potrebné uhradiť najneskôr do **15. apríla 2025**.

Zvyšok stanovenej sumy (t. j. 1 700 €, resp. 1 900 USD) je potrebné uhradiť najneskôr do **15. mája 2025**.

NEVYHNUTNÉ KONTAKTY

Prihlášku na Studium Carpatho-Ruthenorum 2025, propagačné materiály a kompletný program nájdete na <http://www.unipo.sk/cjknm/hlavne-sekcie/urjk/ls/2025/www.c-rrc.org>.

Kontaktná osoba: Mgr. Alica Wietoszewová,
tel.: +421 (51) 756 31 89, +421 907 385 301, e-mail: urjk@unipo.sk.

PLATBA

Platbu je možné zrealizovať bankovým prevodom:

Názov účtu: Bežný účet Prešovská univerzita Prešov
Číslo účtu: 7000066503/8180
BIC - SWIFT: SPSR SKBA
IBAN: SK15 8180 0000 0070 0006 6503
Názov banky: Štátna pokladnica
Adresa banky: Radlinského 32
810 05 Bratislava 15
Variabilný symbol: 1840

Vzhľadom na vysoké náklady za bezhotovostné prevody z amerických bánk odporúčame použiť službu TransferWise (v súčasnosti Wise), pomocou ktorej je možné rýchlo a bezpečne platiť z osobného bankového účtu alebo debetnou či kreditnou kartou na vyššie uvedené informácie o účte. Takisto je možné zaplatiť v hotovosti po príchode do Prešova. Bohužiaľ, nie je možné akceptovať americké šeky.

Tešíme sa na vás na Studium Carpatho-Ruthenorum 2025 – 13. ročníku Medzinárodnej letnej školy rusínskeho jazyka a kultúry na Prešovskej univerzite v Prešove.